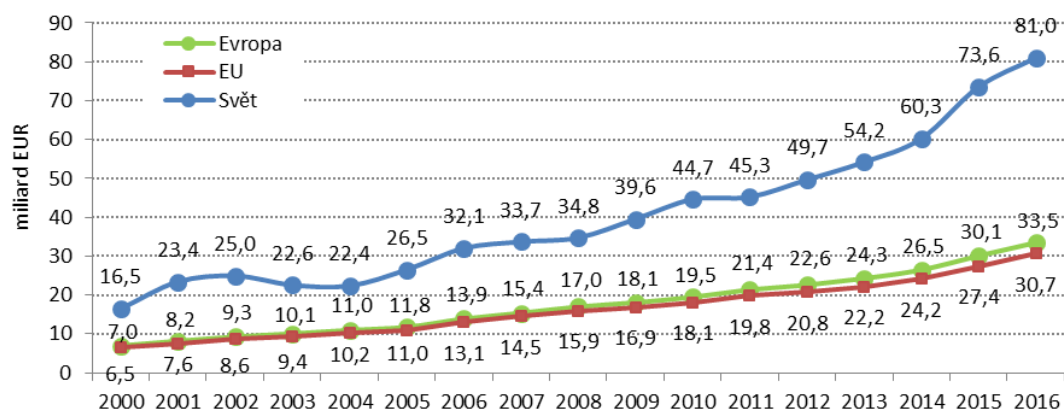

Světový i evropský trh biopotravin zaznamenává dvouciferný růst

Trh s biopotravinami v Evropě i světě zažívá boom. Celosvětový trh biopotravin překročil 80 miliard eur a zaznamenal 10% meziroční nárůst. Ještě dynamičtěji se vyvíjí biotrh v Evropě, kde řada zemí ohlásila další dvouciferný nárůst. Evropa s obratem 33,5 miliard eur tvoří 40% podíl na světovém biotruhu a za posledních deset let došlo k zdvojnásobení spotřeby biopotravin. Pro další úspěšný rozvoj sektoru je důležité, aby nabídka bioproduktů udržela krok s rychle rostoucí poptávkou.

Podle nejnovějších statistik světového ekologického zemědělství, které každoročně zpracovává do podoby Ročenky FiBL (Výzkumný ústav pro ekologické zemědělství, Švýcarsko) a prezentuje v rámci veletrhu Biofach, dosáhl **celosvětový obrat za biopotravinu v roce 2016 více než 80 miliard eur**, což představuje 10% meziroční nárůst. Za posledních deset let vzrostl biotrh více než dvojnásobně z původních 32 miliard eur v roce 2006 (graf 1).

Největší trh s biopotravinami je v Severní Americe, a to zejména v USA. Spotřebitelé na tomto kontinentu utratili za biopotravinu téměř 42 miliard eur, polovinu celosvětového obratu a ekologické produkty zde představují 5 % potravinového trhu. Druhou pozici si drží Evropa s obratem 33,5 miliard eur (40% podíl na světovém biotruhu). Devítiprocentní podíl na trhu s biopotravinami připadá Asii, o zbylá dvě procenta se dělí Oceánie, Afrika a Jižní Amerika (graf 2).

Graf 1 Vývoj trhu biopotravin ve světě, Evropě a EU, 2000–2016

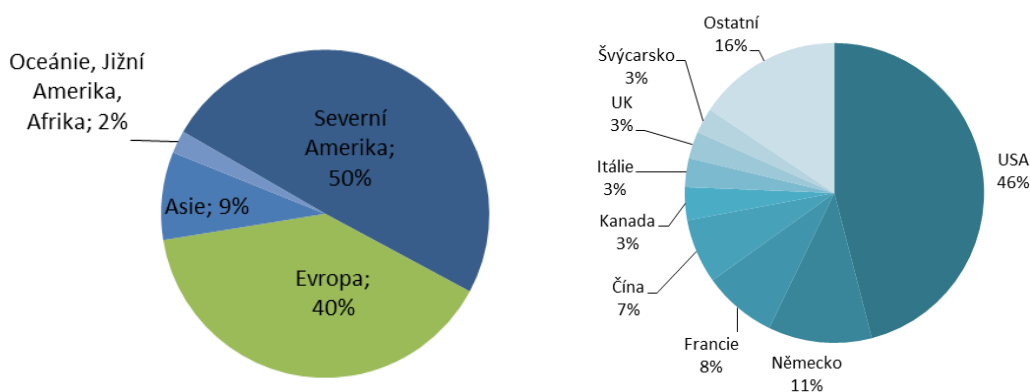
Zdroj: The Global Market for Organic Food & Drink (Ecovia Intelligence) a FiBL-AMI surveys 2004–2018

Hlavní trhy biopotravin

Mezi deset zemí s největšími tržbami za biopotraviny v roce 2016 (uváděno v eurech) patřily USA (38 938 mil.), Německo (9478 mil.), Francie (6736 mil.), Čína (5900 mil.), Kanada (3002 mil.), Itálie (2644 mil.), Velká Británie (2460 mil.), Švýcarsko (2298 mil.), Švédsko (1944 mil.) a Španělsko (1686 mil.). Prvních pět zemí přitom tvoří přes 75 % světového trhu, viz graf 2.

V rámci Evropy má největší trh biopotravin Německo, představuje téměř třetinu celkového evropského obrátu za biopotraviny. Spolu s Francií, Velkou Británií a Itálií tvoří dvě třetiny celkového obrátu. Trh biopotravin ve střední a východní Evropě je malý a roztržitý, avšak s velkým potenciálem růstu. Podobně jako v jižní Evropě jsou zde bioprodukty převážně exportovány a dováženy jsou hotové biopotraviny se západní Evropy. Z nových členských zemí EU má největší trh biopotravin Polsko (167 mil. eur) a Chorvatsko (99 mil. eur). **Obrat za biopotraviny v ČR dosáhl 80 milionů eur v roce 2015.**

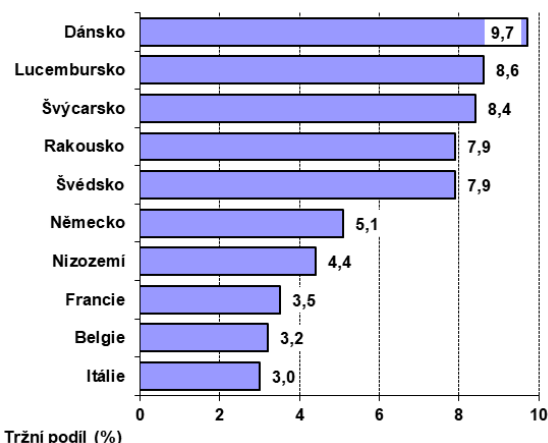
Graf 2 Svět: rozdělení trhu biopotravin dle kontinentů a dle zemí, 2016

Zdroj: FiBL-AMI survey 2018

Jaký význam má trh s biopotravinami v té které zemi se poměruje hodnotou podílu biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů. Stejně jako v minulých letech dosáhlo nejvyššího podílu Dánsko, kde téměř 10 % všech nakoupených potravin spadá do kategorie bio. Další v pořadí jsou Lucembursko (8,6 %), Švýcarsko (8,4 %), Rakousko (7,9 %) a Švédsko (7,9 %), viz graf 3. Podíl biopotravin na největších biotržích Evropy představuje 5,1 % v Německu, 3,5 % ve Francii a 3,0 % v Itálii. Ze zemí EU13 dosahuje nejvyššího podílu biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů Chorvatsko a Slovinsko, okolo 2 %. **Podíl spotřeby biopotravin v ČR se pohybuje okolo 1 %.**

U řady kategorií potravin je však zastoupení bioproduktů mnohem vyšší. Například biovejce tvoří v řadě zemí Evropy až pětinu celkového prodeje vajec; v zemích jako Švýcarsko, Rakousko, Švédsko a Německo dosahuje prodej biozeleniny 10–21% podílu; z toho čerstvá mrkev v biokvalitě tvoří již 30 % trhu v Německu. Vysoké zastoupení prodeje v biokvalitě má také čerstvé mléko, v řadě zemí okolo 10 %, v Rakousku tvoří již téměř pětinu objemu prodaného mléka.

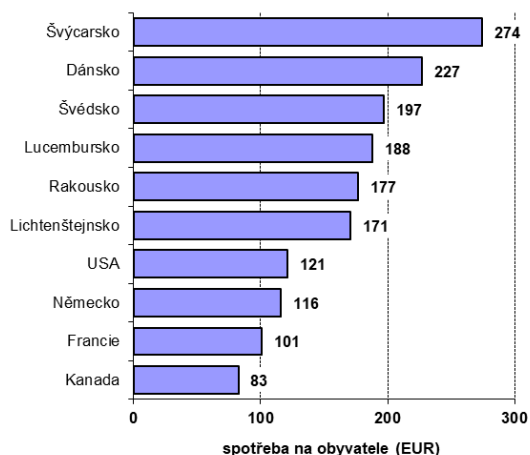
Graf 3 Evropa: Země s nejvyšším podílem biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, 2016

Zdroj: FiBL-AMI survey 2018

Země s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na osobu

Poptávka po bioproduktech je dána i kupní silou v jednotlivých zemích. Nejvíce peněz vydají za biopotraviny v přepočtu na osobu a rok v zemích západní Evropy, a to Švýcaři (274 eur), následováni Dány (227 eur) a Švédy (197 eur); viz graf 4. Němci jsou se 116 euro až na 7. příčce. Nové členské země zatím ve spotřebě biopotravin zaostávají. Průměrná roční spotřeba na osobu v zemích EU13 se pohybuje okolo 5 eur, nejvyšší je ve Slovinsku a Chorvatsku, kde přesahuje částku 20 eur. **Češi utratí za biopotraviny přibližně 8 eur na obyvatele a rok.**

Celosvětová průměrná roční spotřeba biopotravin na osobu dosahuje zhruba 11 eur. Průměrný Evropan utratí za biopotraviny 40 eur ročně (60 eur v rámci EU), přičemž za posledních deset let se spotřeba více než zdvojnásobila.

Graf 4 Svět: 10 zemí s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele (EUR), 2016

Zdroj: FiBL-AMI survey 2018

Vývoj a budoucí výzvy

Trh s biopotravinami ve světě stejně jako v Evropě zažívá boom. V roce 2016 (poslední známá data) činil meziroční nárůst světového biotruhu více než 10 %, Evropa zaznamenala podruhé dvouciferný nárůst (11,4 %) od roku 2008, kdy zasáhla finanční krize. Růst biotruhu ohlásila většina zemí v šetření FiBL. Nejvyšší nárůst zaznamenalo Irsko a Francie (nárůst o 22 %), o 20 % stoupl obrat za biopotraviny v Dánsku a Norsku. Významný růst zaznamenaly v roce 2016 i největší biotrhy Evropy: o dalších 10 % vzrostl biotrh v Německu, o 14 % v Itálii, 13% nárůst zaznamenalo Rakousko, Španělsko a Švédsko. **Taktéž v České republice došlo k oživení a trh biopotravin narostl o 11,4 %** (data z roku 2015).

Ačkoliv je v rámci biotrhu patrný pozitivní trend, řada výzev zůstává. Mezi ně patří zejména koncentrace poptávky (90 % obratu za biopotraviny je uskutečňováno v Severní Americe a v Evropě), rostoucí množství standardů a skutečnost, že plochy zemědělské půdy vstupující do režimu ekologického zemědělství narůstají v řadě zemí Evropy a Severní Ameriky pomaleji než trh biopotravin.

Zpracovala Andrea Hrabalová, PRO-BIO LIGA

Pozn.: Data byla čerpána ze Světové ročenky ekologického zemědělství: Willer, Helga and Julia Lernoud (Eds.) (2018) The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2018. Research Institute of Organic Agriculture (FiBL), Frick, and IFOAM – Organics International, Bonn. Dostupná v elektronické podobě na: <http://www.organic-world.net/yearbook/yearbook-2018.html>

Další informace:

PRO-BIO LIGA, pobočný spolek je spotřebitelská pobočka PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců s celorepublikovou působností zaměřená na propagaci a osvětu biopotravin a systému ekologického zemědělství mezi spotřebitelskou veřejností. Liga zprostředkovává rozcestník informací a zajímavostí ze světa ekologického zemědělství, bio a místních potravin od roku 2002 na stránkách www.lovime.bio (dříve www.biospotrebitel.cz).

